



## **УКАЗАНИЯ**

**относно дипломирането на студенти от ОКС "Бакалавър" и ОКС "Магистър" по специалности, администрирани от катедра „Счетоводна отчетност“ при Икономически университет – Варна**

### **РАЗДЕЛ ПЪРВИ**

#### **ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ**

1. С настоящите указания се регламентират реда и условията за дипломиране на студентите в ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“ в редовна, задочна и дистанционна форма на обучение, по специалности, администрирани от катедра „Счетоводна отчетност“ (СО) при Икономически университет – Варна (ИУ-Варна).

2. Настоящите указания са разработени в съответствие с Правилника за оценяване на знанията, уменията и компетентностите на студентите в ИУ – Варна.

3. С разработването на указанията се цели:

а) прилагане на единни критерии за оценяване на знанията, уменията и компетентностите на студентите от специалности в ОКС "Бакалавър" - „Счетоводство и одит“, „Счетоводство и финанси“, „Счетоводство“ (с преподаване на английски език) и специалност в ОКС „Магистър“ - „Счетоводство и контрол“, при завършване на обучението им в ИУ – Варна;

б) повишаване на обективността при оценяване на знанията, уменията и компетентностите на студентите;

в) повишаване на мотивацията на студентите за системна и непрекъсната подготовка.

4. Студентите, на които предстои дипломиране чрез разработване и защита на дипломна работа или полагане на комплексен държавен изпит (КДИ), следва да подадат Заявление по образец в сектор „Студенти“ в установените срокове, съгласно Заповед на



Ректора на ИУ – Варна. При депозиране на дипломната работа в катедра „СО“, дипломантът подписва декларация за оригиналност и автентичност на разработката. Информация за документите, които следва да бъдат подадени във връзка с явяването им на държавна изпитна сесия, студентите могат да получат от интернет страницата на катедра „СО“ в сайта на университета, секция „Дипломиране“.

5. Студентите, които са избрали да се дипломират посредством разработване и защита на дипломна работа, следва да подадат Заявление по образец до ръководителя на катедра „СО“ в срок до 15.11. на текущата учебна година, в което да посочат избраната тема на дипломната работа. Образец на заявлението студентите могат да намерят на интернет страницата на катедра „СО“ в сайта на университета, секция „Дипломиране“.

6. В срок до 30.11. на текущата учебна година на всеки студент, който е подал заявление за разработване и защита на дипломна работа, ще му бъде определен научен ръководител от катедрата. Информация за разпределението на дипломантите по научни ръководители студентите могат да получат от интернет страницата на катедра „СО“ в сайта на университета, секция „Дипломиране“.

7. Студентите следва да установят комуникация с определените научни ръководители в максимално кратки срокове и под тяхно ръководство да започнат разработването на дипломната работа.

8. Студентите се информират за датата на явяването си на изпит и разпределението по зали и часове от публикуваната за целта информация на интернет страницата на катедра „СО“ в сайта на университета, секция „Дипломиране“, не по-късно от два работни дни преди първата изпитна дата на всяка държавна изпитна сесия.

9. В деня на изпита студентите трябва да се явят не по-късно от 10 минути преди обявения начален час пред съответната изпитна зала.

10. След като студентите влязат в залата, следва да предоставят документ за самоличност (студентска книжка или лична карта) на квесторите. Личните вещи се оставят на определено от квесторите място.

11. По време на изпита не се допуска ползването на мобилни средства за комуникация от всякакъв вид и по всякакъв повод, дори и като часовник, калкулатор



# ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА

СЕРТИФИЦИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО ISO 9001:2015

9002 Варна • бул. "Княз Борис I" 77 • Телефон 052 643 360 • Телефакс 052 643 365 • www.ue-varna.bg

календар и т.н. Мобилните средства за комуникация трябва да бъдат изключени и прибрани в личните вещи на студента.

12. Студентите привличат вниманието на квесторите в залата чрез вдигане на ръка, ако се нуждаят от нещо или имат някакви въпроси във връзка с организацията и провеждането на изпита.

13. Продължителността на комплексния държавен изпит е до три астрономически часа.

14. Продължителността на процедурата по защита на дипломната работа е до 20 минути, в което време се включва кратко представяне (експозе) на постигнатите резултати, представяне на рецензията и отговор на въпросите, зададени от рецензента и от държавната изпитна комисия.

15. При оформяне на оценката от комплексен държавен изпит и защита на дипломна работа, крайният резултат се формира по точкова система (от 0 до 100 точки). Общата сума на всички получени точки се трансформира в оценка по следната скала, съгласно чл. 37, ал. 8 от Правилника за оценяване на знанията, уменията и компетентностите на студентите в ИУ-Варна:

Получен брой точки	Оценка	Получен брой точки	Оценка
от 0 до 40	Слаб 2.00	от 71 до 73	Мн. добър 4.50
от 41 до 47	Среден 3.00	от 74 до 77	Мн. добър 4.75
от 48 до 55	Среден 3.25	от 78 до 81	Мн. добър 5.00
от 56 до 58	Добър 3.50	от 82 до 85	Мн. добър 5,25
от 59 до 62	Добър 3.75	от 86 до 90	Отличен 5.50
от 63 до 66	Добър 4.00	от 91 до 95	Отличен 5.75
от 67 до 70	Добър 4.25	от 96 до 100	Отличен 6.00



## РАЗДЕЛ ВТОРИ

### ДИПЛОМИРАНЕ ЧРЕЗ ЯВЯВАНЕ НА КОМПЛЕКСЕН ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ

1. Комплексният държавен изпит е задължителен за всички студенти, обучаващи се в ОКС „Бакалавър“ и ОКС “Магистър“, които не отговарят на изискванията за разработване и защита на дипломна работа, регламентирани в Правилника за дейността на ИУ-Варна.

2. На комплексен държавен изпит могат да се явят и студенти, които отговарят на изискванията за разработване и защита на дипломна работа, но по свое желание са избрали да се дипломират посредством явяване на комплексен държавен изпит.

3. Комплексният държавен изпит се полага на основата на приет от катедрата тематичен план (въпросник), в който са включени основни теми и/или задачи от подбрани, профилиращи обучението в специалността дисциплини.

4. Въпросникът е достъпен на интернет страницата на катедра „Счетоводна отчетност,“ секция „Дипломиране“ в сайта на университета не по-късно от три месеца преди датата на провеждане на държавната изпитна сесия.

5. (изм. с протокол № 4/02.12.2024 г.) Комплексният държавен изпит (КДИ) се провежда присъствено в електронна среда чрез платформата eLearn на университета.

6. За студентите, обучаващи се в ОКС „Бакалавър“, формата на изпита е комбиниран компютърен тест, който съдържа числови въпроси, въпроси от вида „множествен избор“ (с по 4 алтернативни отговора, от които верен е само един) и въпроси от вида „вярно/невярно“ (истина/неистина). Съдържанието на тестовите въпроси включва теоретични концепции и казуси за изчисление.

7. (приета с протокол № 4/02.12.2024 г.) За студентите, обучаващи се в ОКС “Магистър“, формата на изпита е комбиниран компютърен тест, който съдържа въпроси от вида „множествен избор“ (с по 4 алтернативни отговора, от които верен е само един), въпроси от вида „вярно/невярно“ (истина/неистина), числови въпроси (казусен тип) и отворени въпроси, на които студентите трябва да напишат кратък отговор. Тестовите



въпроси проверяват теоретични знания и практически умения, придобити по време на обучението в ОКС "Магистър".

8.(предишна т.7) Компютърният тест за КДИ включва не по-малко от 60 и не повече от 100 въпроса, съгласно чл. 35, ал. 4 от Правилника за оценяване на знанията, уменията и компетентностите на студентите в ИУ – Варна.

9.(предишна т.8) Тестовите въпроси се генерират на случаен принцип от платформата eLearn на университета. Времетраенето на теста е 3 астрономически часа, което не включва времето за проверка и обявяване на резултатите от държавната изпитна комисия.

10.(предишна т.9) Тестовите въпроси за всяка държавна изпитна сесия се съставят от комисия (екип преподаватели), определена от ръководителя на катедра „Счетоводна отчетност“ при спазване на конфиденциалност. Тестови варианти от предходни изпитни сесии не се разпространяват и публикуват от членовете на катедрата.

10. (отм. с протокол № 4/02.12.2024 г.)

11. (изм. с протокол № 4/02.12.2024 г.) При явяването си на изпита, студентите в ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“ могат да ползват сметкоплатни (по всички изучавани специални учебни дисциплини), формули по финансов анализ и електронен калкулатор. Студентите в ОКС "Магистър" могат да ползват данъчни закони.

12. (изм. с протокол № 4/02.12.2024 г.) При провеждане на изпит в електронна среда, студентите получават от квесторите в залата по два бели листа, на които могат да си водят бележки или да правят изчисления по време на изпита. При приключване на изпита листовите се предават на квесторите.

13. (отм. с протокол № 4/02.12.2024 г.)

13. (предишна т.14) При констатиране на неакадемични практики (преписване, опит за преписване или подпомагане с помощни средства), изпитната работа на студента се анулира и последният получава слаба оценка.

14. (предишна т.15, изм. с протокол № 4/02.12.2024 г.) Крайният резултат от изпита се формира от сбора на точките, получени при отговор на въпросите, включени в теста.



Полученият резултат (в диапазон от 0 до 100 точки) се преобразува в оценка по шестобалната система и се закръгля до 0,25.

15. (предишна т.16) Оценка на студентите, явили се на КДИ, се обявяват на интернет страницата на катедра „СО“ до два работни дни след провеждането на изпита.

16. (предишна т.17, изм. с протокол № 4/02.12.2024 г.) На студентите се дава възможност, по тяхно желание, да прегледат резултатите от проведения комбиниран изпитен тест и да получат компетентен отговор на интересуващите ги въпроси от членове на държавната изпитна комисия. Времето за преглед на резултатите от теста се определя от председателя на държавната изпитна комисия и се обявява на интернет страницата на катедра „СО“ в сайта на университета, секция „Дипломиране“ непосредствено след обявяване на окончателните резултати от изпита.

## **РАЗДЕЛ ТРЕТИ**

### **ДИПЛОМИРАНЕ ЧРЕЗ РАЗРАБОТВАНЕ И ЯВЯВАНЕ НА ЗАЩИТА НА ДИПЛОМНА РАБОТА**

#### **1. ОСНОВНИ ИЗИСКВАНИЯ ПРИ РАЗРАБОТВАНЕ НА ДИПЛОМНА РАБОТА**

##### **1.1. Структура на разработката**

Дипломната работа е студентска научна разработка, която има определена структура и съдържание, представящи по логичен и обоснован начин извършеното теоретично и практико-приложно изследване в областта на счетоводството, анализа и/или контрола.

Дипломантите следва да се придържат към следната структура:

- Увод (въведение);
- Изложение – обичайно две или три глави според обхвата на темата;
- Заключение;
- Списък на използваната литература (библиография);
- Приложения



Структурата на разработката се извежда след заглавната страница в „Съдържание“, с посочване на страниците от които започват съответните части (увод, глави, параграфи и т.н.). Увод, заключение и списък на използваната литература не се номерират като част от структурата на дипломната работа. Номерацията на параграфи и подпараграфи във всяка глава е самостоятелна и йерархично построена (1.; 1.1., 1.1.1....; 2.; 2.1.; 2.1.1....). Всяка от изброените по-горе основни структурни части на дипломната работа започва на нова страница.

## 1.2. Форматиране.

Дипломната работа следва да бъде разработена на стандартни страници, всяка от които съдържа 1800 знака (30 реда и 60 знака на ред). Използват се следните конкретни параметри:

- Размер и ориентация на страницата – А4; Top: 2.54 cm, Bottom: 2.54 cm, Left: 3.17 cm, Right: 3.17 cm; Portrait;
- Шрифт – Times New Roman;
- Размер на шрифта– 12 pt;
- Междуредие – 1.5 lines;
- Основният текст е двустранно подравнен (Justify);
- Отстъп в началото на всеки абзац – 1.27 cm;
- При цитиране „под линия“ се ползва шрифт Times New Roman, 10 pt;
- За текст в таблици се ползва шрифт Times New Roman, минимум 10 pt;
- Не се използват „Header“ и „Footer“ за вмъкване на допълнителни текстове в горната и долната част на страницата;
- Между отделните параграфи и подпараграфи се оставя по един празен ред. Не се оставят празни редове и разстояния между отделните абзаци в изложението;
- Заглавната страница на дипломната работа се оформя съгласно образца, приложен към настоящите правила (Виж Приложение № 1).

## 1.3. Обем на разработката.

Дипломната работа на студенти от ОКС „Бакалавър“ следва да бъде с препоръчителен обем 50 - 70 страници (без приложенията), а на студенти от ОКС „Магистър“ – с



препоръчителен обем 60 - 80 страници (без приложенията). Страниците на дипломната работа се номерират последователно, като приложенията имат самостоятелна номерация.

## 2. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ СТРУКТУРНИТЕ ЧАСТИ НА РАЗРАБОТКАТА

### 2.1. Изисквания към увода:

- Съдържа въведение в избраната проблематика с акцент върху *актуалността* и *значимостта* на темата;

- Посочва се *обект* и *предмет* на изследването;

- Дефинира се *цел* на разработката и конкретни *задачи* за постигане на целта;

- Посочват се използваните *научни методи* в хода на разработване на темата (например: индукция, дедукция, анализ, синтез, литературно проучване, наблюдение, сравнение и др.);

- Формулират се *ограничения* на разработката (например: нормативната уредба към коя дата последно е проучена за целите на разработката; ограничения по отношение на отраслово проучване; времеви обхват на изследването; обхват на отчетните обекти, които са изследвани в практиката; ограничения по отношение на конфиденциалност на информацията и други);

- Обем – 2-3 страници.

### 2.2. Изисквания към изложението:

- Изложението се структурира в две или три глави, които трябва да са сравнително еднакви като обем. Например при разработка от две глави и общ обем на дипломната работа 60 страници, всяка глава следва да бъде приблизително от 30 страници;

- За да се обособи самостоятелна точка, подточка или параграф към дадена глава е нужно текстът да бъде поне 2-3 страници. Това предполага отделяне на конкретна съществена част от разработката в отделен параграф и логическата ѝ връзка с останалата част от дипломната работа;





• В *първа глава*<sup>1</sup> следва да бъдат разгледани теоретичните постановки по темата. Ползват се цитати от различни литературни източници (минимум 20 на брой). Важно е да се откроява авторско мнение по различните въпроси;

• Във *втора глава* следва да бъде извършено практическо изследване в конкретно предприятие или предприятия. В съответствие с избраната тема, се представя информация от счетоводни сметки, регистри, финансови отчети и пр. При избрана тема, която включва финансов анализ, следва да се изчислят определени показатели и да се анализират получените стойности. Формулират се изводи и предложения към предприятието за подобряване на отчетността, контрола или дейността като цяло;

• Подходящо е в края на всяка глава да се формулират определени авторски изводи и заключения на базата на извършения анализ на теоретичните постановки или в резултат на проведеното практическо изследване;

• Таблиците в цялата разработка последователно се номерират с арабски цифри и се озаглавяват (Виж Приложение № 2). Разполагат се максимално близо след тяхното споменаване в текста. Всяка таблица трябва да има заглавие, разположено над нея, подравнено в дясно. Заглавието на таблицата дава представа за съдържанието на представените данни;

• Фигурите (респ. схеми, графики) към разработката се поместват на съответната страница и се номерират последователно с арабски цифри и озаглавяват (Виж Приложение № 3). Номерът и заглавието на фигурата (схемата или графиката) се посочват центрирано отдолу под самата фигура;

• Препоръчително е препратките към таблиците и фигурите в текста да се посочват в скоби, например: (Виж Таблица № 1) или (Виж Фигура № 1), непосредствено след съответния текст, за който се отнасят;

• За всяка фигура, таблица и т.н., които не са разработени от автора, трябва да се посочи техния източник (автор). В противен случай, това се разглежда като плагиатство.

---

<sup>1</sup> При структура на разработката от три глави, обичайно първата и втората са теоретични (примерно се разглеждат теоретични постановки от две направления – счетоводство и анализ или счетоводство и контрол), а третата глава е практически ориентирана.



Източникът се изписва непосредствено под съответната таблица, респ. фигура, в съответствие с библиографските правила.

### 2.3. Изисквания към заключението:

- Съдържа теоретични обобщения, изводи и предложения към предприятието, което е проучвано. В тази част дипломантът може да включи прогнози и очаквания за развитие на разглеждания проблем, както и препоръки на база на констатираните слабости. Същите се извличат от изложението на разработката. Изводите следва да са логически обвързани с поставената цел и задачите на дипломната работа. Не се включват изводи, които не произтичат от текста на разработката;

- Не се преповтаря информацията от увода;
- Обем 2-3 страници.

### 2.4. Изисквания към библиографията:

- При разработване на дипломната работа следва да се ползват минимум 20 източника, които трябва да бъдат коректно цитирани<sup>2</sup> (нормативни актове, учебници, книги, статии и пр.);

- Посочената литература трябва да бъде цитирана в текста. Не се включват заглавия на източници, които не са използвани, респ. цитирани в текста;

- Подредба на списъка с литературни източници в разработката: по азбучен ред, първо източници на кирилица и после на латиница. Допустимо е разграничение на източниците по видове;

- Когато се ползват нормативни актове, се посочва броят на Държавен вестник, в който са обнародвани последните изменения и допълнения. Като литература може да се ползват и отменени актове (в исторически план);

- При ползване източници от интернет следва да се посочи уеб страницата и датата на последното посещение;

---

<sup>2</sup> Не могат да бъдат коректно цитирани публикации в интернет, които са анонимни (няма посочен автор) или е ползван псевдоним (напр. публикации във форуми).



• Библиографията може да се подреди по БДС или по Харвард (Harvard Referencing Style). Това кореспондира и с цитирането вътре в текста на дипломната работа. Пример за цитиране на учебник (респ. монография, книга):

➤ *БДС:*

Генов, Гено и др. Теория на счетоводството. Варна: СТЕНО, 2009. 312 с.

➤ *Харвард:*

Генов, Гено и др. (2009). Теория на счетоводството. Варна: СТЕНО. 312 с.

По отношение на **библиографията по БДС**, форматът на изписване на отделните източници е същият като този, който се използва в бележките „под линия“ (Виж т. 3.2.1. Цитиране с бележки „под линия“).

Библиографирането **според Harvard Referencing Style** изисква дипломантът да се запознае с различните формати за цитиране.

## 2.5. Изисквания към приложенията:

• Не е задължително разработката да включва приложения. Това зависи от избраната тема и подхода на представяне на практическата информация вътре в текста на дипломната работа;

• Ако темата е свързана с финансов анализ, като приложения се представят годишни финансови отчети за анализирания период<sup>3</sup> (минимум 3 години) или друга релевантна информация;

• Ако темата е свързана със счетоводно отчитане, като приложения може да се представят първични документи от практиката на изследваното предприятие/я (може с примерни данни или заличени данни); извадки от индивидуален сметкоплан; извадки от хронологични регистри и др., които кореспондират с темата на дипломната работа и служат за подкрепа на авторските тези и направените изводи;

• Ако темата е в областта на контрола, като приложения може да се представят вътрешни актове (инструкции, заповеди, процедури и др.), одитни доклади, ревизионни

---

<sup>3</sup> Може да се посочи извадка с основните структурни елементи и извадка от приложенията (а не целите годишни финансови отчети за няколко години), които са пряко обвързани с определянето на показатели и тяхното интерпретиране.



актове и доклади, документи за проведени инвентаризации и пр. В повечето случаи информацията не е публична и е нужно одобрение от ръководителя на предприятието. Следва да се заяви, че информацията ще се използва с учебна цел.

### 3. ЦИТИРАНЕ НА ЛИТЕРАТУРНИ ИЗТОЧНИЦИ

#### 3.1. Видове литературни източници:

- Книги, учебници, монографии, студии, статии, доклади от конференции;
- Нормативни актове – кодекси, закони, наредби, правилници, инструкции, указания и др.

Не се препоръчва използването на източници като вестници, форуми, студентски реферати и дипломни работи.

#### 3.2. Цитиране в текста на дипломната работа.

Независимо коя система за цитиране ще се приложи, следва да се спазва определен формат (синтаксис) при посочване на библиографските данни за съответния източник в зависимост от вида му.

##### 3.2.1. Цитиране с бележки „под линия“.

Перефразираща (преразказва) се съответния текст или се посочва точен цитат в кавички, като „под линия“ се изнася информация за литературния източник, например:

Калинов, К. Статистически методи в поведенческите и социалните науки. София: Нов български университет, 2013, с.56.

Правилата за пълно посочване на източника при цитиране „под линия“ включват:

##### ***А. Цитиране на учебник, книга или монография с един автор:***

Последователността при цитиране на учебник, книга или монография с един автор изисква следната последователност на библиографските данни:

**Фамилия, Име (Може името да се съкрати до първа буква). Заглавие на книгата.**

**Град на издаване: Издателство, Година, страница/и, на които е цитирания текст.**

*Пример за цитиране „под линия“:*

1. Колев, К. Транснационални корпорации и международна търговия. Варна: СТЕНО, 2019, с.75.



2. Саракинов, Г. Патентно право в Република България. София: Сиби, 2007, с. 47.

3. Crane, Mark. Invisible Colleges. Chicago: University of Chicago press, 1972, p. 350.

***Б. Цитиране на учебник, книга или монография с ДВАМА или ТРИМА автори:***

Коцев, Н., Коцев, Е., Рускова, С. *Основи на управлението*. Русе: Авангард принт, 2013, с.72.

***В. Цитиране на учебник, книга или монография с ЧЕТИРИМА и повече автори:***

В този случай се изписват всички имена (ако е възможно) или обикновено се изписва само името на първия автор, следвано от „и др.“ (“et al.”).

1. Веков, Т. и др. Икономика на здравеопазването. Плевен: МУ-Плевен, 2020, с. 93.

2. Mill, H. et. al. Skills for success. London: Pearson Education, 2017, pp.13-14.

***Г. Цитиране на статия или студия от периодично издание:***

1. Тасева, Г. Детерминанти на възможността на МСП в България за покриване на текущите им задължения с паричния поток от основна дейност. *Икономическа мисъл*, София: БАН, 2021, 4, с. 118.

2. Димитрова, Р. Европейската валута – утвърждаване и наказателноправна защита. *Съвременно право*, С., 2009, 3, с. 43–79.

3. Peneva, T. Green Deal's Impact on Energy Poverty in Bulgaria. *Economic Studies*, Sofia: BAS, 2021, 30 (6), pp. 90-105.

***Д. Цитиране на доклади от сборници от научни конференции:***

1. Йочева, К. Организации в международната търговия със суровини. *Международноправни аспекти: Юбилеен сборник: 20 години департамент „Право“*. София: Фенея, 2011, 247–265.

2. Свраков, А. Българското счетоводно законодателство във времето на промените. *Счетоводство, одит и финанси в променящия се свят: Сборник с доклади от научно-практическа конференция по повод 95 г. от създаването на кат. Счетоводна отчетност*, Варна: Наука и икономика, 2019, с. 130 - 143.

***Е. Цитиране на електронни източници (достъпни онлайн):***

**- Цитиране на електронни книги**



В този случай освен автор, заглавие и година на публикацията следва да се посочи и URL адрес, на който е достъпна цитираната публикация, както и дата на последен достъп до публикацията. Например:

1. Бойчев, Б. Организационни и методологични проблеми на приложението на инфраструктура като услуга [Online]. Варна: Знание и бизнес, 2020, с. 69. Достъпен от: [http://eknigibg.net/monogr/2020.02\\_Monogr\\_Boycho\\_Boychev.pdf](http://eknigibg.net/monogr/2020.02_Monogr_Boycho_Boychev.pdf) [Достъпен на 01.09.2021]

2. Willie, S. S. Acting Black: College, Identity and the Performance of Race [Online], New York, Routledge. 2003. Available at <http://library.open.ac.uk/linking/index.php?id=311027> [Accessed 10 April 2010]

**- Цитиране на статия или студия от периодично издание онлайн**

1. Станева, В. Счетоводни подходи при отчитане на експлоатационен лизинг по условията на СС 17 – Лизинг в транспортно предприятие. [Online] Списание ИДЕС: [Електронно] списание, ИДЕС, 1, 2021, с. 1 - 11. Достъпен от: <https://www.ides.bg/media/1828/01-2021-valentina-staneva-1.pdf> [Достъпен на 03.09.2021].

2. Brennan, T. J. Energy Efficiency Policy Puzzles. [Online] The Energy Journal, Vol. 34 (2), 2013, 1–25. Available at: <http://www.jstor.org> [Accessed 9.06.2018].

Ако онлайн публикацията има уникален DOI номер той се посочва за по-лесен достъп. Например:

Ball, R. IFRS – 10 years later, [Online] Accounting and Business Research, 2016, 46 (5), 545-571, <https://doi.org/10.1080/00014788.2016.1182710>

**- Цитиране на интернет сайт (на международни или национални организации, институции, предприятия и др.)**

1. Финансови показатели на общините. РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ Министерство на финансите. Достъпен от: <https://www.minfin.bg/bg/810> [Достъпен на: 03.09.2021].

2. EFRAG, Discussion Paper: Accounting For Crypto-Assets (Liabilities): Holder And Issuer Perspective, July 2020 [Online]. Available at: <https://www.efrag.org/Assets/Download?assetUrl=/sites/webpublishing/SiteAssets/EFRAG%20>



[Discussion%20Paper-Accounting%20for%20Crypto-Assets%20%28Liabilities%29-%20July%202020.pdf#page=1](#) [Accessed 01.09.2021].

3. New Roadmap enhances EU Sustainable Finance Strategy. Accountancy Europe. [Online]. Available at: <https://www.accountancyeurope.eu/good-governance-sustainability/new-roadmap-enhances-eu-sustainable-finance-strategy/> [Accessed: 04.09.2021]

### **Ж. Цитиране на нормативни актове.**

Националните нормативни актове, се цитират според обнародването им в Държавен вестник, като се посочват данни за последното изменение и допълнение на съответния нормативен акт. *Например:*

Закон за счетоводството, Обн. ДВ. бр. 95 от 8 Декември 2015 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр. 19 от 5 Март 2021 г.

Когато се цитира нормативен акт (Регламент, Директива) на ЕС, той се цитира според официалното му обнародване от ЕС. *Например:*

ДИРЕКТИВА 2014/95/ЕС НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 22 октомври 2014 година за изменение на Директива 2013/34/ЕС по отношение на оповестяването на нефинансова информация и на информация за многообразието от страна на някои големи предприятия и групи, Официален вестник на ЕС, L330/1, 15.11.2014.

### **З. Повторно цитиране на вече цитиран източник:**

- **Последователно цитиране на източник, който вече е бил цитиран на същата страница в предходния цитат.**

Обикновено този случай е налице, когато студентът прави анализ на конкретна публикация. При първото цитиране на тази публикация на страницата се посочват пълните библиографски данни за нея според посочените по-горе примери. При следващото позоваване на същата публикация на тази страница в дипломната работа студентът следва да посочи в бележка под линия не пълното библиографско описание на източника, а само:

ПАК там, с...*(посочва се конкретната страница)*

Например: ...*текст*...**цитат**<sup>1</sup> .....*текст*.....

.....*текст*.....**цитат**<sup>2</sup> .....*текст*.....



<sup>1</sup> Найденов, Л. Данъчна автономност на местните власти - теоретични аргументи и национална практика. Варна : СТЕНО, 2012, с.112.

<sup>2</sup> Пак там, с. 125.

Този формат не може да се използва, ако предишния цитат не е от същата публикация или не е на същата страница.

**- Повторно цитиране на вече цитиран източник в рамките на дипломната работа.**

Това е случай, при който източникът вече е бил цитиран и след това студентът отново в рамките на дипломната работа цитира същия източник, но вече друга/и страници от него. *Например:* Цитиран е с бележка под линия на страница 12 от дипломната работа следния източник:

Брезоева, Б., Мусов, М. Управленско счетоводство. София: ИК-УНСС, 2020, с.54.

На 15-та страница студентът отново трябва да цитира същия източник, но вече с друга страница. В този случай не е необходимо да се прави пълно библиографско описание, а може да се посочи:

Брезоева, Б., Мусов, М. Цит. съч., с. 68.

Този формат на цитиране не може да се използва, когато е цитирана повече от една публикация на съответния автор.

### **3.2.2. Цитиране по автор и година (Харвардска система за цитиране / Harvard Referencing Style).**

При тази система за цитиране в текста се посочват името и годината на публикуване на цитирания ресурс. Обичайно се преразказва съответния текст и се посочва непосредствено в изложението в скоби информация за литературния източник. Ако името на автора е част от текста, след него се поставя годината в кръгли скоби. В противен случай в скоби се поставят името на автора и годината. Ако се цитира определена част от източника (точен цитат), след годината в кръгли скоби се поставя и номер на страница, а именно:

*Форматът на цитирането в текста е (Автор, година на публикуване) или Автор (година на публикуване) и евентуално страница при точен цитат.*





## *Пример:*

Подобни са и констатациите на Стефанова и др., според които за българските компании все още е предизвикателство интегрирането на разнообразна информация в областта на корпоративната устойчивост. (Стефанова, Динева, Петрова, 2020, с. 56)

*или*

Стефанова, Динева и Петрова (2020, с. 56) стигат до подобни констатации, според които за българските компании все още е предизвикателство интегрирането на разнообразна информация в областта на корпоративната устойчивост.

Повече примери за Harvard referencing style (Харвардската система за цитиране) може да намерите на: <https://www.mendeley.com/guides/harvard-citation-guide>

### **3.2.3. Вторично цитиране (позоваване).**

Възможно е позоваване на източник, който не е бил достъпен, но студентът се е запознал с идеите му от публикация на трето лице. В този случай в текста на дипломната работа се посочват и двата източника. В библиографията, обаче, се представя само източникът, който фактически е бил достъпен.

*Пример за вторично позоваване в текста:* Wyatt, цитиран от М. Alfons описва репутацията като сумата, платена за придобиване на възможността за получаване на приходи, надвишаващи приходите, които обичайно могат да донесат придобитите материални активи.

*Описание на източника в бележка под линия и в библиографията:* Alfons, M., Goodwill Accounting: The Impact of SFAS 142 and IFRS 3 on Earnings Quality, p.7, Available at: <http://dare.uva.nl/cgi/arno/show.cgi?fid=48627>, [Accessed: 10.07.2016]

## **4. ЯВЯВАНЕ НА ЗАЩИТА НА ДИПЛОМНА РАБОТА**

- Назначеният от катедрата научен ръководител на дипломанта прави предложение пред държавната изпитна комисия за допускане или недопускане на дипломната работа до защита. Допускането до защита се удостоверява с подписа на научния ръководител на заглавната страница на дипломната работа.



- Назначеният от катедрата рецензент на дипломната работа в рецензията си:

1) характеризира качествата на разработката, посочва нейните силни и слаби страни с аргументирани бележки и препоръки;

2) задава минимум два на брой въпроси за дискусия (защита) по дипломната работа;

3) прави предложение пред държавната изпитна комисия за присъждане (или неприсъждане) на съответната образователно-квалификационна степен.

- Независимо от предложението на рецензента, дипломантът се допуска до защита.

• Дипломантите получават рецензиите си поне един ден преди датата за защита на дипломните работи.

• Всеки от членовете на държавната изпитна комисия в деня на защитата оценява знанията, уменията и компетентностите на дипломанта по точкова система в диапазон от 0 до 100 точки.

• Крайният резултат се оформя по точкова система като средна аритметична величина от оценките на членовете на държавната изпитна комисия, закръглена до цяло число (максимум 100 точки). Резултатът се преобразува в оценка по шестобалната система и се закръгля до 0,25.

• Ако научният ръководител или рецензентът на дипломната работа установят практика на плагиатство: дипломантът не се допуска до защита на дипломната работа и ръководител катедра „СО“ писмено информира декана на Финансово-счетоводен факултет за установените факти.

Настоящите указания са приети на заседание на катедра „Счетоводна отчетност“ с протокол № 2 от 04.11.2021 г., изменени с протокол № 4 от 02.12.2024 г. (в сила от 31.01.2025 г.)

## **ПРИЛОЖЕНИЯ**

**Приложение № 1: Образец на заглавна страница на дипломна работа**

**Приложение № 2: Примерна таблица към текст от дипломна работа**

**Приложение № 3: Примерна фигура към текст от дипломна работа**



Приложение № 1

**ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА**

Катедра „Счетоводна отчетност“

# ДИПЛОМНА РАБОТА

за придобиване на ОКС „.....“

на тема:

.....  
.....

**Изготвил:**

Трите имена на дипломанта

Специалност: „.....“

Курс: ....., Ф. №: .....

E-mail: .....

**Научен ръководител:** .....

/академична длъжност, научна  
степен, име и фамилия/

**Варна**

..... Г.



## Приложение № 2

### Примерна таблица към текст от дипломна работа

*„През отчетната спрямо предходната година величината на нетния оборотен капитал се е увеличила от -15 хил. лв. (дефицит на оборотен капитал) на 35 хил. лв., или се наблюдава абсолютно изменение от +50 хил. лв. (Виж Таблица № 1). При съпоставка на...“*

### Таблица № 1

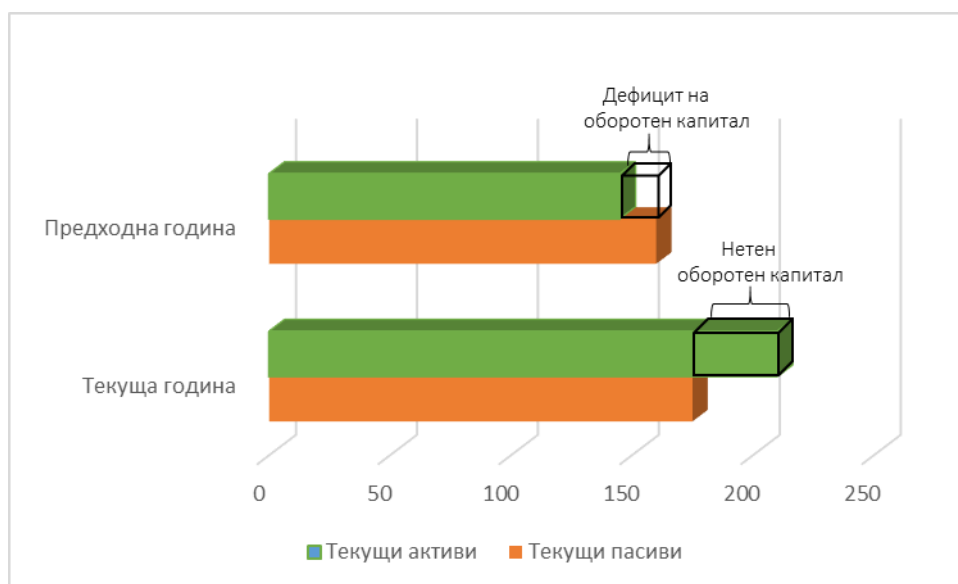
Нетен оборотен капитал на „Z“ ООД за периода 202X – 202X+1 г.

(в хил. лв.)

Показател	Текуща година	Предходна година	Изменение
<i>I</i>	2	3	4=2-3
1.Текущи активи	210	145	+ 65
2.Текущи пасиви	175	160	+ 15
<b>3.Нетен оборотен капитал (р.1-р.2)</b>	<b>35</b>	<b>-15</b>	<b>+ 50</b>

### Примерна фигура към текст от дипломна работа

„На фигура № 1 е изобразено увеличението на нетния оборотен капитал през текущата година спрямо предходната година.“



Фиг. № 1. Нетен оборотен капитал на „Z“ ООД за периода 202X – 202X+1 г.